

Translatørforeningen
Danske Translatører
Forbundet Kommunikation og Sprog

Foretræde - oplæg

Indledning

Tak for muligheden for at fremlægge vores sag.

Kort præsentation af deltagerne:

Jørgen Christian Wind Nielsen, Forbundet Kommunikation og Sprog

Mette Aarslew, Danske Translatører

Michael Tettinek, Translatørforeningen og Translatørkommissionen

Hanne Vedel Sterndorf, Translatørforeningen

Vi er her, fordi det i vækstpakken er foreslået at afskaffe loven om statsautoriserede translatører og tolke. Vi mener, det er en stor fejl, som folketinget ikke må begå.

Hvis translatørers statsautorisation afskaffes vil det have en række uhensigtsmæssige konsekvenser:

- Det vil gøre livet mere besværligt og dyrere for dansk erhvervsliv
- Det vil gå ud over retssikkerheden
- Det vil betyde udflugning af et helt erhverv
- Det vil være et signal om, at uddannelse ikke må være en konkurrencemæssig fordel
- Det vil indføre en yderligere afgift for erhvervslivet
- Det vil være endnu et slag i hovedet på provinsen

Udlandets krav

Danske firmaer mødes i udlandet med krav om at kunne levere bekræftede oversættelser af vigtige juridiske papirer.

Forleden drejede det sig f.eks. om vedtægter og udskrifter fra Erhvervsstyrelsen for et dansk firma, der skulle bruge dem i forbindelse med deres aktiviteter i Frankrig. Her var det et krav fra de franske myndigheder, at dokumenterne indleveres til myndighederne i en bekræftet oversættelse. Det kan også være privatpersoner. Som et eksempel kan nævnes en taxachauffør, der gerne ville emigrere til Canada. De canadiske myndigheder krævede bekræftet oversættelse af mandens skilsmissepapirer, skøde på fast ejendom, selvangivelser fra de senere år, lønsedler, bankudtog, dåbsattest mv.

I bemærkningerne til lovforslaget står, at alle skal kunne kalde sig translatører. Det drejer sig ikke om titlen, det drejer sig om funktionen.

Retssikkerhed

Et andet væsentligt område, hvor der stilles krav om bekræftede oversættelser, er inden for retsvæsenet. Det kan f.eks. være stævninger til udlandet, domme og andre vigtige juridiske dokumenter. Men ligesom for erhvervslivet er det langt fra alle dokumenter, der skal bekræftes af en translatør. Vi har allerede fået en masse tilkendegivelser fra advokatfirmaer, som mener, afskaffelse af autorisationen vil gøre det meget mere besværligt at føre sager, hvor udenlandske parter er involveret.

Privates behov

Private har også brug for bekræftede oversættelser, når det kræves af myndighederne i ind- og udland. Det bliver helt uoverskueligt, hvis de først skal spørge ind til oversætterens faglige kvalifikationer, når de skal have udført en bekræftet oversættelse.

Statens krav

Det nuværende system med statsautoriserede translatører er ikke opfundet af translatørerne. Translatørbegrebet blev indført af Christian 4, da det var nødvendigt at kunne forstå skrivelser på andre sprog, så kongen kunne få Sundtolden sikkert i hus. Translatørloven er skabt på statens præmisser, fordi Danmark har brug for den i dag også, og fordi det er praktisk med et enkelt system, så man er sikker på, at det oversatte er korrekt. Systemet er blevet kopieret af flere lande, fordi det gør en ellers tung proces let og smidig

Konsekvenser for oversættermarkedet

Der er i Danmark translatører i ca. 22 sprog, hvilket langt fra dækker alle behov. Oversættere, der arbejder med de mere eksotiske sprog som kinesisk og urdu, udfærdiger også bekræftede oversættelser. Hvor den statsautoriserede translatør blot skal bruge sit stempel med den anerkendte kongekrone og underskrive sin oversættelse, for at den er bekræftet og juridisk gyldig, skal oversættere i disse sprog personligt tage til en notar, som bekræfter oversætterens underskrift. Prisen for dette er oversættelsens pris samt gebyret til notaren plus oversætterens transportudgifter. Leveringstiden er således længere, da der skal lægges tid til notarbejdet oveni. I tilgift giver denne proces ikke nogen sikkerhed for oversætterens kvalifikationer, hvorfor resultatet af en oversættelse kan være mere usikkert.

Vi risikerer således, at afskaffelsen i stedet for at lette byrderne for dansk erhvervsliv vil gøre livet mere besværligt, hvilket vel ikke er hensigten.

Som en lille detalje skal man huske, at notaren er en offentlig instans. Gebyret bliver således omdannet til en afgift til staten frem for en indtægt til en privat erhvervsdrivende.

Afskaffelse af autorisationen vil med et slag fjerne levebrødet fra en lang række små virksomheder her i landet og vil på længere sigt føre til udflagning af erhvervet. Translatører fra andre EU-lande vil kunne bosætte sig i Danmark med autorisation fra hjemlandet og få en fortrinsstilling, idet de med god ret kan kalde sig statsautoriserede translatører. Er det det, man ønsker?

Markedet efterspørger kompetente translatører og oversættere, og med dette lovforslag fjernes de facto det eneste grundlag for en erhvervssproglig uddannelse på højt niveau i Danmark. Hvis enhver person med en smule sproglig forstand kan oversætte selv svære juridiske dokumenter, hvorfor skulle man så læse erhvervssprog på universitetsniveau.

Rammer provinsen

At arbejde som oversætter er et erhverv, der er oplagt at udøve i de mere tyndt befolkede egne af Danmark. Hvis forslaget vedtages, er det dog ikke realistisk at gøre det, hvis man leverer bekræftede oversættelser. I så fald skal man sørge for at drive sin virksomhed inden for rimelig køreafstand af en notar, hvilket er de større byer.

Fri konkurrence

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget opnår personer med en offentlig beskikkelse en konkurrencemæssig fordel. Andre aktører med en relevant uddannelsesmæssig baggrund og erhvervsmæssige kvalifikationer vil fremover kunne udføre de samme opgaver. Det skulle medføre øget konkurrence.

Hvis begrundelsen for at fjerne autorisationen er at øge den frie konkurrence, så kan vi fortælle, at oversætterhvervet allerede er ude i fri konkurrence, da langt de fleste oversættelser ikke er bekræftede. Og konkurrencen er behård, netop fordi erhvervet er frit.

Selv med autorisationen skal der kæmpes en hård kamp på det stærkt konkurrenceprægede marked, hvor langt størstedelen af opgaverne allerede nu går til lavprisudbydere både her i landet og i udlandet. Faktisk håndteres allerede en stor del af opgaverne af udenlandske bureauer til lavpris. Selv offentlige institutioner vælger at bruge skatteydernes penge på at få oversættelser udført i lande, hvor levestandarden og skattetrykket er lavere, og hvor oversættelsesudbydere derfor kan tilbyde lavere takster. Allerede i dag ser vi priser, der ligger under mindstelønnen for en ufaglært arbejder. Bliver indtjeningen mindre for translatører og oversættere, bliver skatteindtægterne for staten tilsvarende mindre.

Desuden drejer statsautorisationen som translatør sig ikke bare om at oversætte, det drejer sig om at levere et højt specialiseret produkt. Det svarer til, at man fjerner statsautorisationen for revisorer. Alle revisorer har jo deres gode uddannelse, så de er vel lige gode og kender lige meget – eller lige lidt – til personlig beskatning, firmabeskatning, selskabsformer, momsafregning osv. Eller andre autorisationer for den sags skyld – for de er jo også "bare" baseret på en uddannelse.

Statsautoriserede translatører er som led i deres beskikkelse underlagt tavshedspligt, hvilket fx sikrer hemmeligholdelse af hemmeligt stemplede dokumenter af juridisk, økonomisk eller teknisk indhold. Det er alt for tungt at indgå fortrolighedsaftaler for hver enkelt opgave.

Afslutning

- Det giver ikke mening at erstatte en smidig og enkel ordning med et tungt, dyrt og tidskrævende system.

- Det giver ikke mening at afskaffe en ordning, der holder arbejde i Danmark.
- Det giver ikke mening at indføre en yderligere afgift.
- Det giver ikke mening at afskaffe autorisationen, når uddannelseskravene hæves for alle andre erhverv.
- Det giver ikke mening at indføre en ordning, der gør det endnu vanskeligere at bosætte sig og arbejde i provinsen.

I stedet bør man søge at gøre sprogfagene synlige og tiltrække oversættere af mere eksotiske sprog, så Danmark også på dette aspekt kan komme i front. Vi er nødt til at have nogen, der på kvalificeret vis kan oversætte "økonomi-speak", "jura-speak" og "tekno-speak" fra det ene sprog til det andet.

Vi har noteret ministerens tanke om det uhensigtsmæssige i, at autorisationen i dag tildeles pr. automatik. Det kan der være noget om. Vi indgår derfor gerne i en dialog med de relevante myndigheder om et revideret system. Men at afskaffe autorisationen vil være til skade for dansk erhvervsliv og retsvæsen.

Vi anmoder derfor om, at forslaget bliver taget af bordet.